

Czwartek, 24 października 2019 r.

P9_TA(2019)0042

Sytuacja osób LGBTI w Ugandzie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 października 2019 r. w sprawie sytuacji osób LGBTI w Ugandzie (2019/2879(RSP))

(2021/C 202/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Ugandy,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, w szczególności rezolucję z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie unijnego planu przeciwdziałania homofobii i dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową⁽¹⁾ oraz rezolucję z dnia 14 lutego 2019 r. w sprawie przyszłości wykazu działań na rzecz osób LGBTI (2019–2024)⁽²⁾,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Wysokiego Przedstawiciela Unii Europejskiej do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Sekretarza Generalnego Rady Europy w sprawie Europejskiego i Światowego Dnia przeciwko Karze Śmierci, złożone 9 października 2019 r.,
- uwzględniając oświadczenie wysokiej przedstawiciel Federiki Mogherini złożone w imieniu UE 17 maja 2019 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Walki z Homofobią, Transfobią i Bifobią,
- uwzględniając roczne sprawozdanie UE dotyczące praw człowieka i demokracji na świecie w 2018 r. – Uganda, przyjęte przez Radę Europejską 13 maja 2019 r.,
- uwzględniając art. 2, art. 3 ust. 5, art. 21, 24, 29 i 31 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz art. 10 i 215 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), które zobowiązują UE i jej państwa członkowskie – w kontaktach ze światem zewnętrznym – do stania na straży i promowania powszechnych praw człowieka oraz do ochrony jednostek, a także do przyjęcia restrykcyjnych środków w razie poważnych naruszeń praw człowieka,
- uwzględniając międzynarodowe zobowiązania w zakresie praw człowieka, w tym zobowiązania zawarte w Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
- uwzględniając przygotowany przez Radę Unii Europejskiej „Zestaw narzędzi służących promowaniu i ochronie wszystkich praw człowieka przysługujących lesbijkom, gejom, biseksualistom i osobom transpłciowym” (zestaw narzędzi LGBTI),
- uwzględniając wytyczne UE dotyczące propagowania i ochrony korzystania ze wszystkich praw człowieka przez osoby LGBTI,
- uwzględniając odnośne wytyczne UE w sprawie kary śmierci, w sprawie tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, a także w sprawie obrońców praw człowieka,
- uwzględniając ostatni powszechny okresowy przegląd praw człowieka dotyczący Ugandy przygotowany przez Radę Praw Człowieka ONZ,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 21, zakazujący dyskryminacji ze względu na orientację seksualną,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., którego Uganda jest stroną od 1995 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. C 93 z 24.3.2017, s. 21.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0129.

Czwartek, 24 października 2019 r.

- uwzględniając ponadpartyjne pismo podpisane 15 października 2019 r. przez 70 posłów do PE w sprawie prześladowania społeczności LGBTI w Ugandzie,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie rozpoczęcia konsultacji na temat zawieszenia umowy z Kotonu wobec Ugandy i Nigerii w związku z niedawnym ustawodawstwem wprowadzającym surowsze sankcje karne za homoseksualizm⁽³⁾,
  - uwzględniając umowę o partnerstwie AKP-UE („umowa z Kotonu”), w szczególności jej art. 8 ust. 4 dotyczący niedyskryminacji,
  - uwzględniając zasady z Yogyakarty („Zasady i zobowiązania państw w zakresie stosowania międzynarodowego prawa praw człowieka w odniesieniu do orientacji seksualnej, tożsamości płciowej, ekspresji płciowej i cech płciowych”) przyjęte w listopadzie 2006 r. oraz 10 uzupełniających zasad („plus 10”) przyjętych 10 listopada 2017 r.,
  - uwzględniając konstytucję Republiki Ugandy,
  - uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach w Ugandzie odnotowano nasilenie wyjątkowo homofobicznej retoryki ze strony władz, w szczególności Simona Lokodo, ugandyjskiego ministra ds. etyki i uczciwości, który 10 października 2019 r. ogłosił zamiar ponownego wprowadzenia ustawy o zwalczaniu homoseksualizmu, która przewidywałaby karę śmierci za „kwalifikowany homoseksualizm”; mając na uwadze, że wielu posłów do parlamentu Ugandy również popiera proponowane nowe przepisy;
- B. mając na uwadze, że 12 października rzecznik rządu Ofwono Opondo stwierdził, iż rząd nie zamierza wprowadzać żadnych nowych przepisów dotyczących działań osób LGBTI, ponieważ „obecne przepisy kodeksu karnego są wystarczające”; mając na uwadze, że potwierdził to starszy sekretarz prasowy prezydenta Museveniego;
- C. mając na uwadze, że obecne przepisy kodeksu karnego naruszają prawa człowieka i uznają homoseksualizm za przestępstwo; mając na uwadze, że stosunki seksualne między osobami tej samej płci pozostają nielegalne i podlegają karze nawet dożywotniego pozbawienia wolności na mocy sekcji 145 i 146 ugandyjskiego kodeksu karnego, który m. in. uznaje za niezgodny z prawem „akt płciowy sprzeczny z porządkiem natury”, a wiele obowiązujących przepisów dopuszcza dyskryminację osób LGBTI, ograniczając ich dostęp do zatrudnienia, mieszkań, zabezpieczenia społecznego, edukacji lub usług zdrowotnych;
- D. mając na uwadze, że ustawę o zwalczaniu homoseksualizmu zakazującą promowania homoseksualizmu i nakładającą karę śmierci za stosunki homoseksualne wprowadzono już w 2014 r. z inicjatywy prezydenta Museveniego, ale ostatecznie Trybunał Konstytucyjny Ugandy uznał ją za nieważną; mając na uwadze, że cała społeczność międzynarodowa zdecydowanie potępiła proponowane przepisy, a wielu darczyńców, w tym państwa członkowskie UE, Stany Zjednoczone i Bank Światowy, podjęło decyzję o wstrzymaniu pomocy rozwojowej dla tego kraju;
- E. mając na uwadze, że wydarzenie to wyraźnie uwidacznia przerażającą sytuację osób LGBTI w Ugandzie, gdzie homofobiczne poglądy są szeroko rozpowszechnione; mając na uwadze, że organizacje działające na rzecz praw człowieka regularnie informują o dyskryminacji społecznej, przestępstwach z nienawiści i kampaniach przeciwko homoseksualistom, w tym o nękanii, pobiciach, wymuszeniach, eksmisjach, arbitralnych aresztowaniach i przetrzymywaniu oraz zabójstwach;
- F. mając na uwadze, że według grup działających na rzecz praw człowieka w Ugandzie odnotowano niepokojący wzrost liczby ataków na osoby LGBTI; mając na uwadze, że według Sexual Minorities Uganda (związku organizacji LGBTI) w tym roku zabito trzech homoseksualnych mężczyzn i jedną transpłciową kobietę, a ostatnią ofiarą jest działacz na rzecz osób LGBTI Brian Wasswa, który 4 października 2019 r. został napadnięty we własnym domu;
- G. mając na uwadze, że konstytucja Ugandy zakazuje dyskryminacji z wielu względów, ale nie rozszerza tego zakazu na dyskryminację ze względu na orientację seksualną;

(³) Dz.U. C 378 z 9.11.2017, s. 253.

Czwartek, 24 października 2019 r.

- H. mając na uwadze, że celem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) Unii Europejskiej jest rozwój i umacnianie demokracji i rządów prawa, a także przestrzeganie praw człowieka i podstawowych wolności; mając na uwadze, że wartość pomocy rozwojowej UE dla Ugandy wynosi 578 mln EUR w ramach krajowego programu orientacyjnego na lata 2014–2020; mając na uwadze, że jej głównym celem jest propagowanie i ochrona dobrych rządów oraz poszanowania praw człowieka;
- I. mając na uwadze, że beneficjenci Europejskiego Funduszu Rozwoju podlegają rygorystycznym warunkom w odniesieniu do poszanowania praw człowieka, praworządności, wolności wyznania i ochrony mniejszości;
- J. mając na uwadze, że w maju 2019 r., zgodnie z art. 8 umowy o partnerstwie z Kotonu, Uganda i Unia Europejska potwierdziły swoje bliskie partnerstwo w dialogu politycznym;
- K. mając na uwadze, że w ramach współpracy międzynarodowej UE powinna wspierać wysiłki państw AKP służące rozwijaniu przyjaznych ram prawnych i politycznych oraz eliminowaniu represyjnych przepisów, strategii politycznych i praktyk, a także stygmatyzacji i dyskryminacji, które naruszają prawa człowieka;
- L. mając na uwadze, że 32 spośród 54 krajów afrykańskich penalizuje stosunki seksualne z osobami tej samej płci, a w Mauretanii, Sudanie, północnej Nigerii i Somalii homoseksualizm podlega karze śmierci;
1. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu powrotu do kwestii ustawy o zwalczaniu homoseksualizmu w debacie politycznej w Ugandzie; zdecydowanie potępia retorykę Simona Lokodo za podsycanie homofobii i nienawiści oraz ponownie wyraża głęboki sprzeciw wobec wszelkich form dyskryminacji ze względu na orientację seksualną oraz wobec podburzania do nienawiści i przemocy wobec osób LGBTI;
  2. przyjmuje do wiadomości oświadczenie rzecznika prezydenta Museveniego, że rząd nie zamierza proponować nowej ustawy, i wzywa rząd Ugandy do postępowania zgodnie z tym oświadczeniem;
  3. podkreśla, że dyskryminowanie osób LGBTI podważa najbardziej podstawowe zasady praw człowieka zapisane w Powszechnej deklaracji praw człowieka; ponownie podkreśla, że orientacja seksualna i tożsamość płciowa to kwestie, które wchodzą w zakres prawa jednostki do prywatności, gwarantowanego prawem międzynarodowym i konstytucjami krajowymi;
  4. zdecydowanie i niezależnie od okoliczności sprzeciwia się stosowaniu kary śmierci, w tym wszelkim przepisom, które nakładałyby karę śmierci za homoseksualizm; wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby nadal zachęcały rząd Ugandy do ponownego rozważenia swojego stanowiska w sprawie kary śmierci;
  5. ubolewa, że prawo ugandyjskie nadal jest wysoce dyskryminujące wobec osób LGBTI i wzywa władze Ugandy do dokonania przeglądu wszelkich przepisów penalizujących homoseksualizm i działaczy LGBTI, zwłaszcza na mocy sekcji 145 i 146 kodeksu karnego;
  6. przypomina rządowi Ugandy o jego zobowiązaniach wynikających z prawa międzynarodowego oraz umowy z Kotonu, która wzywa do poszanowania uniwersalnych praw człowieka;
  7. jest głęboko zaniepokojony ogólnym pogorszeniem się sytuacji w zakresie praw człowieka osób LGBTI w Ugandzie, w tym coraz częstszymi naruszeniami ich praw socjalnych, wolności słowa, praw do równości płci i prawa do mieszkania; potępia niedawne zabójstwo Briana Wasswy i ubolewa nad alarmującą liczbą ofiar przemocy motywowanej orientacją seksualną, w tym ze strony krajowych sił bezpieczeństwa; wzywa władze Ugandy do zbadania w sposób dokładny i bezstronny wszelkich aktów przemocy lub ataków na osoby LGBTI oraz do pociągnięcia sprawców do odpowiedzialności;
  8. wzywa rząd Ugandy do wzmocnienia mechanizmów odwoławczych w policji w związku z naruszeniami praw człowieka celem zadbania o to, by funkcjonariusze policji przestrzegali obowiązku ochrony praw wszystkich osób, w tym członków społeczności LGBTI, oraz by wszyscy obrońcy praw człowieka i organizacje pozarządowe występujące w imieniu społeczności LGBTI w Ugandzie mogły legalnie działać niezależnie od okoliczności, w tym korzystać z prawa do wolności zrzeszania się, bez strachu przed represjami i bez żadnych ograniczeń;
  9. przypomina, że na mocy umowy z Kotonu i prawa międzynarodowego Uganda jest zobowiązana do poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności;

Czwartek, 24 października 2019 r.

10. apeluje do delegatury UE w Ugandzie, by nadal uważnie monitorowała sytuację osób LGBT i aktywnie wspierała organizacje społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka oraz osoby LGBTI na miejscu; podkreśla znaczenie podnoszenia świadomości i zrozumienia sytuacji osób LGBTI i ich rodzin;
  11. wzywa UE do skutecznego i pełnego wykorzystania dialogu politycznego przewidzianego w art. 8 umowy z Kotonu, a także zestawu narzędzi LGBTI oraz towarzyszących mu wytycznych, w dialogu z władzami Ugandy, aby pomóc w depenalizacji homoseksualizmu, ograniczyć przemoc i dyskryminację oraz chronić obrońców praw człowieka osób LGBTI;
  12. ponawia swoje wcześniejsze apele do Komisji i Rady, aby w każdym przyszłym porozumieniu zastępującym umowę z Kotonu zawarły wzmiankę o niedyskryminacji ze względu na orientację seksualną;
  13. wzywa UE do wzmocnienia obrony i propagowania praw człowieka w Ugandzie, zwłaszcza poprzez ukierunkowane wsparcie dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz pełne wdrożenie wytycznych UE w sprawie obrońców praw człowieka;
  14. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, prezydentowi Ugandy, parlamentowi Ugandy oraz Unii Afrykańskiej i jej instytucjom.
-